

CUMHURİYETİN KURULUŞU

Osmanlı İmparatorluğu'nda, ikinci Meşrutiyetin ilanından altı yıl sonra Birinci Dünya Savaşı başladı. 1914'te başlayan Birinci Dünya Savaşı'na dünyanın belli başlı devletleri katıldı. Dört yıl süren savaş sonunda bizimle birlikte olan devletler yenildi. Savaş kurallarına göre biz de yenilmiş sayıldık. Ülkemiz İngilizler, Yunanlılar, Fransızlar, İtalyanlar tarafından paylaşıldı.

Ulusuna inanan, güvenen Mustafa Kemal Paşa, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a geldi. Erzurum'da, Sivas'ta kongreler düzenledi. Mustafa Kemal Paşa "**Tek bir egemenlik var, o da Milli egemenliktir. Ülkeyi yine ulusun kendi gücü kurtaracaktır.**" diyordu. Yurdun dört bir tarafından gelen ulus temsilcileri -milletvekilleri- 23 Nisan 1920 günü Ankara'da Büyük Millet Meclisi'nde toplandı. Meclis, Mustafa Kemal Paşa'yı başkan seçti. Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde Büyük Millet Meclisi Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı başlattı. Bir yandan efeler, dadaşlar, seymenler buldukları yörede düşmana karşı koydular. Öte yandan düzenli ordular İnönü'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da savaştılar. Yurdumuz düşmanlardan kurtarıldı.

İmzalanan **Lozan Barış Antlaşması** ile yeni bir devlet doğdu. Bu doğan devletin yönetim biçimi henüz belirlenmemişti.

İkinci dönem Büyük Millet Meclisi 11 Ağustos 1923'te ilk toplantısını yaptı. 13 Ekim 1923'te Ankara Başkent oldu. Atatürk ; düşmanın ülkeden atılıp sınırlarımızın belirlenmesinden sonra, çoktan beri tasarladığı cumhuriyetin ilanı üzerinde hazırlıklar yapmaya başladı. **28 Ekim 1923** akşamı yakın arkadaşlarını Çankaya'da yemeğe çağırdı. Onlara , "Yarın Cumhuriyet'i ilan edeceğiz." Dedi.

29 Ekim 1923 günü Atatürk, milletvekilleri ile görüştüktan sonra taslağı hazırlanan cumhuriyet önergesi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verildi. Meclis önergeyi kabul etti.

Böylece ülkemizde cumhuriyet yönetimi kuruldu. Atatürk kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı oldu. Cumhuriyet'in ilanı yurttan sevinç ve coşku ile karşılandı.

Cumhuriyet ; yurttaşların seçme ve seçilme hakkının olduğu bir yönetimdir. Ulus temsilcilerinin kabul ettiği yasalarla ülkenin yönetilmesidir. Cumhuriyet yönetiminde söz ulusundur. Cumhuriyet'i korumak, kollamak, yaşatmak her yurttaşın ödevidir.

